

O te koristi! One so že kje za koga, toda za državo, za cesarstvo so težko. Nič ne bode Nemcem krivica, če razodenemo našim bralcem, zakaj da tako ravnajo: — iz napuha in more biti še bolj iz lenobe. Ker so Nemci na Českem v manjšini, zato kričé: Proč s Čehi! Pri nas so v večini, zato pa nam čejo še dati čedalje težje verige ter nas ne pusté od sebe. To so tiste državne koristi.

Še bolj pa se vidi njih nakana pri potrebi nemškega jezika. Kdor gre po svetu, njemu pride gotovo prav, če zna več jezikov, tem bolj za-nj pri nas, ako zna tudi nemški, kajti človek naleti, kjer bodi, na ljudi, ki govoré samo nemški. Kdor hoče cesarsko službo, za-nj pa je nemški jezik celo potreba, vsaj v razmerah, v katerih so naši uradi sedaj.

In za tak posel se pripravlja, kdor hodi v latinske in sploh v srednje šole. Na teh se človek tudi more jezika naučiti, ne da zato druge reči zanemari, saj so dosti dolge. To znamo mi, pa tudi Nemci, toda le-ti so takrat, ko so na Českem še bili v večini, sklenili postavo, da se drugi dež. jezik, nemški, če so šole česke in češki, če so šole nemške, ne sme učiti obligatorično, t. j. nihče se ne sme siliti, da se ga uči.

Zakaj jim je taka postava? Nemškim otrokom ni se treba učiti českega, českim pa je preprečena pot v drž. službo, ker bi ne znali nemški, tedaj za Nemce je na obé plati to prav. Pri nas ravnajo na robe ali prav iz enacih uzrokov. Nemščino tiščé že našim otročičem v glavo, vedó do dobra, da je to prazno delo ali prav to jim je prav, kajti tako se ubogi slov. otrok ne nauči ničesar in ostane zmerom v nemških kleščah.

Uradi so polni Nemcev, ki so bili preleni se učiti slovenski in lahko režé na slov. kmete; le-teh bi pa bil marsikater veliko bolj v istem uradu, ko bi ne bilo — nemške — lenobe. Da je Nemcem pot v drž. službe gladka, za to mora biti v uradni nemško in da jih sin slov. kmeta ne rine v stran, zato je treba že slov. otrokom ubiti glavo ter jim vzeti veselje do nauka — z nemščino. To so državne koristi.

Iz porotnega sodišča v Celju.

(Dalje.)

Marija Cevek, žena zatoženega Janeza Ceveka, pravi pod prisego, da ji je mož v prvi polovici meseca prosinca 1886 povedal, da je Sprah bil pri njem in mu razodel celo oporoko v prid Štefanu Sakelšek.

Proti priči Franc Felis je rajni Danjko enkrat omenil, da bo 100 gold. dal Štefanu Sakelšek, kedar bo prvo mešo bral.

Uršula Kunstek pravi, da je Danjko, ko ga je prosila, naj na njo misli, za njeno hčer

obljubil vinograd na Jablanovem vrhu, (kar je tudi obljudil proti Orniku). Pri drugi priliki pa ji je djal, da naj vse presvitlemu cesarju ostane, kar bo ostalo čez dolgove.

Proti priči Mihalju Letonja je Danjko pravil, da bo Štefanu Sakelšek zemljo zapustil, ako bo mešnik v Št. Duhu.

Jakob Vogrinc in Marija Vaupotič pričata, da je Danjko proti njima rekel, da bo prepustil cesarju vse, kar čez dolgove ostane.

Čudno se je obnašala priča Marija Kumer 43 let stara bivša dekla pri rajnem Tomažu Danjko. Pravi, da je nekaj ur pred smrtjo vprašala rajnega, ko je še bil pri zdravi pameti, če je res, da je vse zapustil Štefanu Sakelšek, rajni pa je odgovoril, da naj „družina bo ta prva“. Danjko je umrl po noči, tedaj zjutraj pa sta že Janez Cevek in Andrej Sakelšek bila prva in sama pri mrliču.

Predsednik dr. Gale: Ženska, premislite, kaj govorite, menda nista Cevek in Sakelšek bila prva pri mrliču, nego Ornik in Matevžič? Priče: Ne, Cevek in Sakelšek sta bila prva.

Na predsednikovo povelje stopita Ornik in Matevžič naprej, pa pravita, da sta onadva prva bila pri mrliču, ter da sta ročno poslala po gosp. Andrej Sakelšeka, zato ker je ta župan in tudi po Ceveka in da so vsi štirje potem vse zaklenili, in zavarovali, da ne bi družina vsega raznesla!

Predsednik oistro posvarja Marijo Kumer, zakaj je narobe pričala? — Na to Marijo Kumer pravi, da se je zmotila.

Zdaj vstane Andrej Sakelšek ter pravi: Marija Kumer je potem, ko je bila zaslišana v Ptuj v kazenski pravdi, prišla k njemu, ter mu pravila: Zakaj mi niste nič dali, če bi mi kaj dali, pa bi za Vas pričala pa ne proti Vam!

Predsednik oistro vpraša Marijo Kumer, če je to res, — in ona odgovori po nekakem molčanju: Res je, da sem tako govorila k Sakelšek! Veliko začudenje in mrmranje v celi dvorani!

Žena Andreja Sakelšeka in njena hči pravita pod prisego, da je resnično Jakob Sprah prišel z listekom meseca prosinca 1886, in povedal, da je Tomaž Danjko oporoko naredil na Štefana Sakelšeka, da je Sprah, ker Andr. Sakelšek ni bil doma, listek z napisanimi pričami nji prepustil in da je ona, mati, vse to možu povedala, ko je domu prišel.

Konečno se še zasliši Jože Širovnik, župan. Ta ne more potrditi, da je rajni Danjko bil v sovraštvu z vsemi zatoženci, le čul je, da je z Martinjakom enkrat kaj imel. Dr. Srnec: Za božjo voljo, kako ste pa mogli potem v imenu občine vložiti pri sodnji tako zatožbo zoper vse te zatožence, ko ste tam podpisali, da je

pričevanje vseh teh štirih krivo, da je celih 6 bilo v hudem sovraštvu z rajnim itd.

Širovnik v veliki zadregi odgovori: „Jaz ne vem, kaj sem podpisal, meni je srenjski pisar Matevžič prinesel nemški zapisano tožbo, jaz pa sem jo podpisal, pa nisem vedel, kaj notri stoji, ko ne znam nemški!“

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Shranjevanje žita.

(Konec.)

V nekaterih krajih se žito shranjuje celo pod zemljo. Tu leži, se vé, da na hladu in zrak ne pride lahko do njega, toda kako je s tretjo rečjo, s prezračanjem? Zrnje plesni in se navleče mokrote. To torej ne kaže nikam.

Italijani in Španjci imajo za žito shrambe v skalovju ali vsaj v suhih, peščenih tleh, Francozi in Ogrji pa ga déjo v žitnice, ki so zgorej polne, spodej pa prazne. Ali to ni, da se posnema. Vrhu tega pa so drage in težavne. Tako torej nam ne kaže, da shranjujemo žito, ker ga nimamo toliko, da ga lahko gubimo.

Drugi čejo, da se kuri v žitnicah in to enako, da je vselej ena in ista toplota v njih. To je pa že celo drago in poyrh še ni gotovo, da zdržimo tako žito zdravo. Mi zato menimo, da ostanemo pri stari shrambi — pri žitnicah in torej samo to vzboljšamo, kar se da pri njih doseči.

Kakor se žito v redu seje in spravlja, tako ga je treba tudi v redu shraniti. Tako žito ne daje samo več, nego ono daje tudi bolje moko. Naravno, da se za tako dobi tudi več denarja. Glavno pravilo je tedaj, da se žito večkrat pregrne. To se godi z navadno vejavnico. Če pa pri tem gre tudi kaj v izgubo, ter se nekaj žita iztrebi, to ne stori toliko, kajti ostalo je za to toliko boljše, ker je zdravo.

Ako žito s kraja ni prav čisto, za to se mora tem tenje djati v kupe in se večkrat prevetrili. Gospodar torej pregleda od časa do časa žito in brž, ko vidi, da je vlažno in se „kuri“, mora ga razpoložiti po tleh v tenkih vrstah. Če je pa žito suho, lahko ga deneš v kupe, ki so 45 cm. visoki. Vlažno žito sme se pa, če je veliko, samo od 10 do 16 cm. nagrniti. Pri tem pa ga je še vsak dan en- ali celo dvakrat premešati. Ako se hrani pa delj časa, treba ga je še poleti enkrat, po zimi pa dvakrat prevetrili. Po mrazu pa ne kaže žita mešati, da-si je vreme vlažno, tako bi se namreč še mrzlo žito spravilo v toploto, katere mu ni treba.

Na miši, podgane itd. moraš vselej paziti in čem več je mogoče, treba ti je gledati na

to, da ti ne naredé preveč škode. Nekaj pa je bode, kakor že koli skrbiš za žitnico svojo.

Braniti se ti je pa na vsak način tudi zoper te sovražnike in za to rabi zoper take škodljivce tiste pripomočke, ki so pri nas v navadi. Veruj, da so najboljši, na vse, kar se ti drugod svetuje v to, ni ti treba in nisi tudi v stanu jemati ozira.

Kar je pa glavno, prodaj v pravem času svoje žito. „Denar se pomnoži, žitnica pa se izoži“, — tak je star pregovor in mi rečemo, da je v njem veliko resnice.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Izvolitev.) Za veleposestvo Št. Lenartskega okr. zastopa so se izvolili ti-le gg.: Peter Mesarec, župan pri sv. Juriju v Slov. gor., France Bela, veleposestnik v Žicah, Franc Fekonja, v Trankovi, Mat. Polič, veleposestnik pri sv. Lenartu, Miha Milošič, župnik pri sv. Benediktu, Martin Lapuh, župnik pri sv. Barbari, Ivan Klemenčič, veleposestnik v Čagoni, Frid. Kukovec, veleposestnik v Žicah, Karl Murko, veleposestnik v Bišu in Henrik Zarnic mesar pri sv. Lenartu. To so vrli možje in vrli tudi njih volilci. Ako so Slovenci jedini, ni mogoče, da bi ne zmagali. Kakor tu, tako naj bodo jedini volilci tudi v kmečki skupini!

Iz Trnovelske okolice. (Prazna jeza.) Dne 11. oktobra smo v naši Škofljijski občini naše nemškutarje budo udarili in dosedanega župana Okorna vrgli s stola, na katerem je tako rad in široko sedel. Huje pa, kakor njega, zadela je ta volitev Valentina Koželja, po domače Lončarja. Grozo, strah in togoto smo brali na njegovem obrazu, ko je videl konec volitve. Bil je seveda pri volitvi navzoč. Dolej je bil tudi županova desna roka, sedaj pa smo mu jo odbili. Pri volitvi bil je še sicer nek drug nemškutar, pa je že pri tretjem razredu pobral šila in kopita ter jo je kar pobrisal z volišča. Le ravno ta Lončar je sedel, kakor pribit na stolu ter je čakal glasú, pa, hvala Bogu, zavedni Slovenci mu nismo dali nijednega glasú in ravno zaradi tega se je on togotil nad nami, da so mu kar lasje vstajali. Pač bi nas bil morda najrajši pozobal, ali nas je bilo premnogo. Omenim še nadalje, da se je on ob neki priliki napihoval, češ, da ima za 60.000 gld. premoženja, pa ni za odbornika izvoljen. No, ako je temu resnica, da je tako premožen, saj si je to svoto pri Slovencih nakupičil. Kljub temu ga pa mi zaradi njegovih 60 tisočakov čisto lahko pogrešamo pri občini. Na dalje še omenim, da je vse tiste, kateri so mu bili kaj dolžni, terjal ter mu morajo kar nenadoma plačati, drugače bi vse tožil, to pa zato, ker ga niso volili. Vidite, dragi čitatelji,